

มโนอุปลักษณ์ทะเล ของผู้ใช้ภาษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้
Maritime Conceptual Metaphor of Language Users in Southern Thai
Border Provinces

ซอฟูวะห์ กุโน*

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

*e-mail: sof_17060@hotmail.com

Sofuwah Kuno

Faculty of Humanities and Social Science, Yala Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์มโนอุปลักษณ์ทะเลและเปรียบเทียบมโนอุปลักษณ์ทะเลที่สัมพันธ์กับปัจจัยด้านเพศและด้านวัยของผู้ใช้ภาษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยเลือกพื้นที่ในจังหวัดชายแดน ได้แก่ จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส เนื่องจากสองจังหวัดนี้เป็นพื้นที่ที่มีทะเล โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี จัดเป็นกลุ่มวัยรุ่นในช่วงอายุ 18-23 ปี ทั้งเพศชายและเพศหญิงจำนวน 20 คน และเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวบ้านวัยผู้ใหญ่มีช่วงอายุ 30-60 ปี ทั้งเพศชายและเพศหญิง จำนวน 20 คน ที่อาศัยใกล้กับทะเลและมีความผูกพันกับทะเลนำมาเปรียบเทียบมโนอุปลักษณ์ทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างอย่างไร โดยใช้แบบสอบถามตั้งคำถามแบบปลายเปิด ผลวิจัยพบว่า ปัจจัยทั้งทางเพศและวัยทำให้ผู้ใช้ภาษาแต่ละภาษามีมโนทัศน์เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน คือ ชีวิต เนื่องจากการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทั้งในเพศหญิงและเพศชายรวมทั้งในวัยรุ่นหรือวัยผู้ใหญ่ ต่างก็มีชีวิตที่มีทั้งทุกข์และสุข มีอุปสรรคต่าง ๆ นานา เกิดขึ้นได้กับทุกเพศทุกวัย ฉะนั้นการมองทะเลให้เป็นชีวิตจึงเป็นสิ่งที่ทุกเพศและทุกวัยให้ความสำคัญกับการใช้ชีวิต

คำสำคัญ: มโนอุปลักษณ์ ผู้ใช้ภาษา ชายแดนภาคใต้

Abstract

The purpose of this study is to analyze and compare marine conceptual metaphor in relation with gender and age of language users living in southern Thai border provinces of Pattani and Narathiwat. These two provinces were chosen in particular because of they had sea areas. The researcher selected 20 male and female students aged between 18 and 23 years at Prince of Songkla University, Pattani Campus; and residents aged between 30 and 60 years who lived near and had been involved with the sea one way or another. The conceptual metaphors between these two sample groups were brought into comparison to find differences using open-ended questions. The results pointed out that gender and age created a common or similar concept about life. This was because all of the people in the sample groups including men, women, teenagers and adults had experienced happiness, sadness, obstacles and many other things in life. Thus, seeing the sea as life is important to how they live their lives.

Keywords: Conceptual Metaphors, Language Users, Border Provinces of Thailand

บทนำ

ภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน รวมทั้งถ่ายทอดประสบการณ์ อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของคนในสังคมผ่านกระบวนการในการสื่อสาร ศิลปะในการสร้างสรรค์ทางภาษาเพื่อใช้ในการสื่อสารที่นิยมนำมาเพิ่มสีสันให้ภาษามีชีวิตชีวา และอธิบายภาษาเพื่อให้เห็นภาพได้อย่างชัดเจนมากขึ้น ก็คือ รูปภาษาที่เรียกว่า “อุปลักษณ์” (Metaphor)

Tawichai (2549) ได้ให้ความหมายอุปลักษณ์ว่า “รูปภาษาที่เกิดจากการนำความหมายของรูปภาษาหนึ่งไปใช้เปรียบเทียบเป็นอีกความหมายหนึ่ง เพื่อประโยชน์ในการสื่อสารและเป็นการอธิบายความหมายของภาษาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น” ดังนั้น ผู้ใช้ภาษาจึงนิยมนำอุปลักษณ์มาใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันตลอดจนการสร้างสรรค์งานวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ อีกด้วย Sormlam (2008) ได้เขียนเกี่ยวกับอุปลักษณ์ในหนังสือ “เอกสารการสอนโครงสร้างของความหมายในภาษาไทย” ไว้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องการศึกษาการนำคำไปใช้ในเชิงเปรียบเทียบหรือที่เรียกว่า อุปลักษณ์ (Metaphor) นั้น ได้รับการศึกษาอย่างกว้างขวาง ทั้งในด้านวรรณคดีและในด้านภาษาศาสตร์ การนำคำหรือข้อความไปใช้เป็นอุปลักษณ์นั้น อยู่ในโครงสร้างที่มีคำว่า “เหมือน รวกับ ดุจ เสมือนหนึ่ง ฯลฯ” ปรากฏอยู่ในข้อความที่เป็นการเปรียบเทียบนั้นด้วย คำหรือข้อความที่ตามหลังคำพวกนี้ เรียกว่า อุปลักษณ์ ในทางภาษาศาสตร์นั้น อุปลักษณ์ ตามแนวคิดของ Lakoff & Johnson (1980) มีรูปแบบที่ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะโครงสร้างของการเปรียบเทียบหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง แต่การใช้ภาษาในชีวิตประจำวันของคนเรานั้นอยู่ในรูปของการ

เปรียบเทียบทั้งสิ้น เช่น เราไม่พูดเรื่องความตายอย่างตรงไปตรงมา แต่จะเลี่ยงไปใช้คำอื่น ๆ ที่บอกละเอียดถึงความตาย โดยใช้คำว่า “จากไป” “เสียไป” “เขาไม่อยู่แล้ว” ฯลฯ Lakoff & Johnson (1980) กล่าวว่า อุปลักษณ์ไม่ใช่เป็นเพียงเรื่องของภาษาเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของกระบวนการคิดของมนุษย์ที่สะท้อนให้เห็นได้ในรูปของภาษา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การใช้ภาษาของคนในสังคมบอกให้รู้ว่า คนในสังคมหนึ่ง ๆ นั้น มีระบบความคิดเป็นอย่างไร Lakoff & Johnson (1980) อธิบายว่า ภาษาสามารถที่จะสะท้อนการรับรู้ ความเข้าใจโลก ซึ่งสัมพันธ์กับประสบการณ์ต่าง ๆ ของมนุษย์ โดยประสบการณ์ที่ใกล้ชิดตัวมากที่สุดก็คือ ประสบการณ์ทางร่างกาย ประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส ประสบการณ์ทางอารมณ์ความรู้สึก ประสบการณ์ทางสังคม และประสบการณ์ทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเอาประสบการณ์ทางร่างกายมาใช้เป็นอุปลักษณ์ ซึ่งเรียกว่า อุปลักษณ์ที่เกิดจากการสร้างรูปนำมาอธิบายถึงมโนทัศน์หรือระบบความคิดของผู้ใช้ภาษา ผู้วิจัยได้พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอุปลักษณ์ตามแนวทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชานในภาษาไทย ได้แก่ งานของ Rungchang (2005) ได้ศึกษาเรื่อง “อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของการใช้คำว่า “ใจ” ในภาษาไทย” และงานของ Klinnamhom (2010) ได้ศึกษาเรื่อง “อุปลักษณ์ที่นักการเมืองไทยใช้: การศึกษาตามแนวทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชานและวัจนปฏิบัติศาสตร์ และในงานของ Chanthown (2008) ได้เขียนบทความเรื่อง “ศึกษาอุปลักษณ์เกี่ยวกับแหล่งน้ำของคนขอนแก่น ซึ่งสรุปได้ว่าอุปลักษณ์ หมายถึงปรากฏการณ์ทางภาษาอย่างหนึ่ง โดยการนำรูปภาษาที่อ้างถึงสิ่งหนึ่งมาอ้างถึงอีกสิ่งหนึ่ง โดยมีการถ่ายโยงความหมายของรูปภาษาจากแควดวงความหมายหนึ่งไปยังอีกแควดวง

ความหมายหนึ่ง อีกทั้งยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความคิดของผู้ใช้ภาษาเหล่านั้นด้วย และการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับมโนทัศน์เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการอธิบายความหมายของคำพบในงานของ Sormlam (1995) ศึกษาโนทัศน์ของคำว่า “เข้า” และในงานของ Wongsee (2006) ได้ศึกษาเครือข่ายความหมายของคำว่า “ออก” ในภาษาไทย: การศึกษาตามแนววรรณคดีปริชาน ซึ่งสรุปได้ว่า มโนทัศน์เป็นความคิดที่เกิดขึ้นในใจ เกิดจากกระบวนการในการเรียนรู้จากประสบการณ์ต่าง ๆ ของมนุษย์ ซึ่งโดยธรรมชาติของมโนทัศน์จะเป็นลักษณะที่เป็นนามธรรมและมีความสัมพันธ์ระหว่างภาษา ความคิด และประสบการณ์ต่างๆของมนุษย์

จากประเด็นดังกล่าวทำให้เกิดความสนใจแก่ผู้วิจัยว่า การศึกษากระบวนการคิดมโนทัศน์ของมนุษย์นั้น มีความคิดที่แตกต่างกัน มีมุมมองหลากหลาย จึงคิดหาคำที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์คือ คำว่า “ทะเล” ซึ่งใน Royal Institute of Thailand (2003) ได้ให้ความหมายของ “ทะเล” ไว้ว่า “น. ห้วงน้ำเค็มที่เว้งกว้างใหญ่ แต่เล็กกว่ามหาสมุทร” เมื่อพูดถึง “ทะเล” ต่างก็รู้จักว่าทะเล คือสถานที่ที่ท่องเที่ยวแห่งหนึ่ง มีพื้นที่กว้างใหญ่มีน้ำที่มีรสเค็ม มีคลื่นซัดพัดพาน้ำสู่ฝั่ง เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำเค็ม และบางคนได้สัมผัสกับสถานที่แท้จริงแล้ว หรือบางคนอาจไม่มีโอกาสไปชมทะเล ฉะนั้นการมองเห็นทะเลในมุมมองของมนุษย์จะแตกต่างกัน ผู้ที่ใช้ชีวิตส่วนใหญ่ใกล้ชิดกับทะเลหรือมีความคุ้นเคยกับมันดี ก็อาจจะมองว่าทะเลเปรียบเสมือน เช่น เพื่อน บ้าน เป็นต้น และสำหรับผู้ใดที่ใช้ชีวิตกับทะเลเป็นเพียงสถานที่ท่องเที่ยวก็จะมองทะเลที่แตกต่างจากกลุ่มดังกล่าว โดยมองว่าเป็นที่ให้ความสนุกเท่านั้น ฉะนั้นทะเลเปรียบได้กับหลาย ๆ สิ่งในมุมมองของมนุษย์ ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะศึกษามโนทัศน์ทะเล โดยสังเกตการใช้ชีวิตของชาวบ้านที่อาศัยอยู่ใกล้ทะเลและมีความผูกพันกับทะเล กับวัยรุ่นที่ชอบเที่ยวทะเล ผู้วิจัยจึงคิดว่า ผู้ที่มีการติดต่อกับทะเลในรูปแบบที่แตกต่างกันน่าจะอุปลักษณะทะเลแตกต่างกันด้วย ผู้วิจัยจึงเลือกพื้นที่ในจังหวัดชายแดน ได้แก่ จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส เนื่องจากสองจังหวัดนี้เป็นพื้นที่ที่มีทะเล โดยผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จัดเป็นกลุ่มวัยรุ่นในช่วงอายุ 18-23 ปี ทั้งเพศชายและเพศหญิง เนื่องจากผู้วิจัยคิดว่า กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้สามารถให้มุมมองที่แตกต่างกันได้ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นมโนทัศน์ จากประสบการณ์ของนักศึกษาที่มีต่อทะเล และอีกกลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวบ้านวัยผู้ใหญ่มีช่วงอายุ 30-60 ปี ทั้งเพศชายและเพศหญิงที่อาศัยใกล้กับทะเล

และมีความผูกพันกับทะเล นำมาเปรียบเทียบกับมโนอุปลักษณะทั้งสองกลุ่มว่ามีความแตกต่างอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์มโนอุปลักษณะทะเลของผู้ใช้ภาษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ กลุ่มนักศึกษาในจังหวัดปัตตานีและกลุ่มชาวบ้านในจังหวัดนราธิวาส
2. เพื่อเปรียบเทียบมโนอุปลักษณะทะเลที่สัมพันธ์กับปัจจัยด้านเพศและด้านวัยของผู้ใช้ภาษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ กลุ่มนักศึกษาในจังหวัดปัตตานีและกลุ่มชาวบ้านในจังหวัดนราธิวาส

สมมุติฐานการวิจัย

มโนอุปลักษณะทะเลที่สัมพันธ์กับปัจจัยด้านเพศและวัยแตกต่างกัน

เครื่องมือในการวิจัย

แบบสอบถาม ได้แก่ แบบสอบถามโดยตั้งคำถามแบบปลายเปิด

ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 30-60 ปี ที่เป็นชาวบ้านในหมู่บ้านกาแลตาแป ตำบลบางนาค จังหวัดนราธิวาส ทั้งเพศชายและเพศหญิงเท่านั้นจำนวน 20 คน
2. กลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 18-23 ปีที่เป็นนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำนวน 20 คน

วิธีการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีในการวิเคราะห์อุปลักษณะ
2. สร้างแบบสอบถามเรื่อง “ทะเลเปรียบเหมือนอะไร” ตั้งคำถามแบบปลายเปิด
3. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวบ้านวัยผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นชาวบ้านที่อาศัยอยู่ใกล้ทะเลในจังหวัดนราธิวาส จำนวน 20 คน แบ่งเป็นเพศชาย 10 คน เพศหญิง 10 คน จากนั้นเก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบ จำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 20 ฉบับ โดยทั้งสองกลุ่มซึ่งเป็นเพศชายและเพศหญิง
4. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาวัยรุ่นจำนวน 20 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์โดยตั้งอยู่ใกล้ทะเลในจังหวัด

ปัตตานีแบ่งเป็นเพศชาย 10 คน เพศหญิง 10 คน จากนั้นเก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 20 ฉบับ โดยทั้งสองกลุ่มซึ่งเป็นเพศชายและเพศหญิง

1. นำข้อมูลมาวิเคราะห์ วิเคราะห์หาค่าคุณลักษณะจากแบบสอบถาม โดยแยกวิเคราะห์เพศชายเพศหญิงจากแบบสอบถาม จากนั้นนำมาวิเคราะห์โดยรวมแบบสอบถามทั้งหมดโดยใช้ตัวแปรเพศและวัยในการวิเคราะห์รวมทั้งสิ้น 40 คน
2. สรุปผลและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาเรื่อง“มโนอุปลักษณะทะเลของผู้ใช้ภาษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้” สามารถจำแนกตามเพศได้ดังต่อไปนี้

เพศชายในวัยรุ่น

ผลการศึกษาที่ใช้แบบทดสอบ ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิด พบว่า เพศชายในวัยวัยรุ่นมีมโนทัศน์เกี่ยวกับทะเลผ่านรูปคำอุปลักษณะ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ทะเล เป็นสายน้ำ 2) ทะเลเป็นสถานที่ 3) ทะเลเป็นสิ่งของ ในอุปลักษณะหลักมีอุปลักษณะแตกต่างกัน และให้ทะเลเป็นนามธรรมจำนวน 7 คน คิดว่า โดยมีรูปคำศัพท์อุปลักษณะทั้งหมด 2 รูปคำ ได้แก่ ชีวิต อารมณ์ความรู้สึก ตามลำดับ สรุปได้ว่า เพศชาย จำนวน 10 คน (ร้อยละ 100) ให้ทะเลเป็น ชีวิต จำนวน 5 คน (ร้อยละ 50) รองลงมา ให้ทะเลเป็นอารมณ์ ความรู้สึก จำนวน 2 คน (ร้อยละ 20) ให้ทะเลเป็นสายน้ำ ที่อยู่อาศัย สิ่งของ จำนวนเท่ากันทั้งสิ้นเพียง 1 คน (ร้อยละ 10) ของจำนวนเพศชายในวัยรุ่น

เพศชายในวัยผู้ใหญ่

ผลการศึกษาที่ใช้แบบทดสอบ ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิด พบว่า เพศชายในวัยผู้ใหญ่มีมโนทัศน์เกี่ยวกับทะเลผ่านรูปคำอุปลักษณะ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ทะเลเป็นสถานที่ ในอุปลักษณะหลักมีอุปลักษณะแตกต่างกัน ชาวบ้านกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 คน คิดว่า “ทะเลเป็นสถานที่” เพราะเป็นพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจ ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว เป็นที่อุดมสมบูรณ์ เป็นที่พักพิงที่อยู่อาศัย และเป็นที่ยืนเคยของชีวิต ได้แก่ บ้าน และออฟฟิศ เพราะเป็นสถานที่ทำมาหากิน รายละเอียดจำนวนอัตราส่วนร้อยละของชาวบ้านกลุ่มตัวอย่างที่คิดว่า ทะเลเป็นสถานที่ 2) ทะเลเป็นนามธรรม ชาวบ้านกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 คน คิดว่า “ทะเลเป็นนามธรรม” โดยมีรูปคำศัพท์อุปลักษณะทั้งหมด 2 รูปคำ ได้แก่ ชีวิต ความสุข ตามลำดับ

รายละเอียดจำนวนอัตราส่วนร้อยละของชาวบ้านกลุ่มตัวอย่างที่คิดว่า ทะเลเป็นนามธรรม แสดงจำนวนผู้ที่คิดว่า ทะเลเป็นชีวิต มากที่สุด 3 คน โดยให้เหตุผลว่า ชีวิตย่อมมีอุปสรรค มีขึ้น มีลง มีสมหวัง บ่งบอกถึงมีทั้งสิ่งที่ดีและไม่ดีในชีวิต มีผิดหวัง เป็นแหล่งที่ให้ชีวิตแก่สัตว์น้ำและมนุษย์ ซึ่งเป็นแหล่งอาหารแก่มนุษย์และเป็นแหล่งอาชีพของชาวประมงอีกด้วย รองลงมา “ทะเลเป็นความสุข” เพราะเสียงคลื่น และไออุ่นของทะเลให้ความสุขได้ตลอดเวลา

สรุปได้ว่า รูปคำอุปลักษณะทะเล มีทั้งหมด 3 กลุ่มอุปลักษณะ ได้แก่ อุปลักษณะนามธรรม อุปลักษณะบ้านอุปลักษณะออฟฟิศ ตามลำดับจากมากไปน้อย ทั้งนี้แต่ละอุปลักษณะมีอุปลักษณะย่อยที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ชาวบ้านในหมู่บ้านกาแลตาแป คิดว่าทะเล เป็นนามธรรมมากที่สุด และพบจากแบบทดสอบ ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิดทำให้พบว่า ชาวบ้านทั้ง 10 คนในกลุ่มนี้คิดว่าทะเลเปรียบเสมือนบ้านมากที่สุด อัตราส่วนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวบ้าน จำนวน 10 คน ซึ่งเปรียบเทียบทะเลเป็นสิ่งต่างๆ โดยพบว่า ทะเลเป็นบ้านมากที่สุด รองลงมา เป็นชีวิต และ ออฟฟิศ ตามลำดับ

เพศหญิงในวัยรุ่น

ผลการศึกษาที่ใช้แบบทดสอบ ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิด พบว่า นักศึกษามีมโนทัศน์เกี่ยวกับทะเลผ่านรูปคำอุปลักษณะ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ทะเลเป็นสถานที่ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 คน คิดว่า “ทะเลเป็นที่อยู่อาศัย” เพราะเป็นที่พักผ่อนสุขสงบ และมีอาหารอุดมสมบูรณ์โดยมีรูปคำศัพท์อุปลักษณะ ได้แก่ บ้าน รายละเอียดจำนวนอัตราส่วนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่คิดว่า ทะเลเป็นที่อยู่อาศัย 2) ทะเลเป็นคน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1 คน คิดว่า “ทะเลเป็นคน” รายละเอียดจำนวนอัตราส่วนร้อยละของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่คิดว่า ทะเลเป็นคน 3) ทะเลเป็นนามธรรม กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 คน คิดว่า “ทะเลเป็นนามธรรม” โดยมีรูปคำศัพท์อุปลักษณะทั้งหมด 3 รูปคำ ได้แก่ ชีวิต จิตใจ เวลา ความต้องการของมนุษย์ ตามลำดับ รายละเอียดจำนวนอัตราส่วนร้อยละของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่คิดว่า ทะเลเป็นนามธรรม แสดงจำนวนผู้ที่คิดว่า ทะเลเป็นชีวิต มากที่สุด 4 คน โดยให้เหตุผลว่า ชีวิตย่อมมีอุปสรรค มีขึ้น มีลง มีสมหวัง บ่งบอกถึงมีทั้งสิ่งที่ดีและไม่ดีในชีวิต มีผิดหวัง เป็นแหล่งที่ให้ชีวิตแก่สัตว์น้ำและมนุษย์ ซึ่งเป็นแหล่งอาหารแก่มนุษย์และเป็นแหล่งอาชีพของชาวประมงอีกด้วย รองลงมา “ทะเลเป็นจิตใจ” 1 คน ให้เหตุผลว่า ทะเลเปรียบเหมือนจิตใจมนุษย์ เพราะ เมื่อมองทะเลก็เสมือนมองใจคนหนึ่งคน ที่ไม่สามารถหยั่งรู้ได้ว่ามีอะไรอยู่ข้างในหรือความนึกคิดของคน

นั่นเอง และให้ทะเล เป็น เวลา 1 คน คิดว่า “ทะเลเปรียบเหมือน เวลา” เพราะ เวลาผ่านไปโดยไม่รู้ตัว เวลายาวนานเหมือนท้องทะเลที่กว้างใหญ่

สรุปได้ว่า เพศหญิงจำนวน 10 คน (ร้อยละ 100) ให้ทะเลเป็น ชีวิต จำนวน 3 คน (ร้อยละ 30) รองลงมา ให้ทะเลเป็น ที่อยู่อาศัย คือ บ้าน จำนวน 2 คน (ร้อยละ 20) และให้ทะเลเป็น จิตใจ เวลา สถานที่ อารมณ์ ความรู้สึก คน จำนวนเท่ากันทั้งสิ้นเพียง 1 คน ต่อ 1 อุปลักษณ์ จะเห็นได้ว่าทั้งเพศชายและเพศหญิงจะเปรียบทะเลเป็นชีวิตมากกว่าสิ่งอื่น และจะเปรียบทะเลเป็นสิ่งอื่นทั้งรูปธรรมและนามธรรมตามลำดับ

เพศหญิงในวัยผู้ใหญ่

ผลการศึกษานี้ใช้แบบทดสอบ ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด พบว่า วัยผู้ใหญ่ที่เป็นเพศหญิงมีโน้ตซ์เกี่ยวกับทะเลผ่านรูปคำอุปลักษณ์ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ทะเลเป็นสถานที่ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 คน คิดว่า “ทะเล เป็นสถานที่” เพราะเป็นที่พักผ่อนสุขสงบ โดยมีรูปคำศัพท์อุปลักษณ์ ได้แก่ บ้าน รายละเอียดจำนวนอัตราส่วนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่คิดว่า ทะเล เป็นที่อยู่อาศัย 2) ทะเลเป็นทรัพย์สิน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 คน คิดว่า “ทะเลเป็นทรัพย์สิน” คือ เงิน โดยให้เหตุผลว่า หากไม่ลงทะเลก็ไม่ได้เงิน รายละเอียดจำนวนอัตราส่วนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่คิดว่า ทะเลเป็นเงิน 3) ทะเลเป็นนามธรรม กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 7 คน คิดว่า “ทะเล เป็นนามธรรม” โดยมีรูปคำศัพท์อุปลักษณ์ทั้งหมด 2 รูปคำ ได้แก่ ชีวิต และ เสียงคาราโอเกะ รายละเอียดจำนวนอัตราส่วนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่คิดว่า ทะเลเป็นนามธรรม แสดงจำนวนผู้ที่คิดว่า “ทะเลเป็นชีวิต” มากที่สุด 6 คน โดยคิดว่า ชีวิตย่อมมีอุปสรรค มีขึ้น มีลง มีสมหวัง ทะเลให้ชีวิต รองลงมาให้ “ทะเลเป็นเสียงคาราโอเกะ” จำนวน 1 คน คิดว่า ทะเลเปรียบเหมือนเสียงสตูดิโอ ดัง เพราะคลื่นทะเลที่ได้ยิน บรรเลงเหมือนเสียงคาราโอเกะ

สรุปได้ว่ารูปคำอุปลักษณ์ทะเล มีทั้งหมด 3 กลุ่มอุปลักษณ์ ได้แก่ อุปลักษณ์นามธรรม อุปลักษณ์สถานที่ อุปลักษณ์ทรัพย์สิน ตามลำดับจากมากไปน้อย ทั้งนี้แต่ละอุปลักษณ์มีอุปลักษณ์ย่อยที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามวัยผู้ใหญ่ในเพศหญิง คิดว่า ทะเลเป็นนามธรรมมากที่สุด ซึ่งในกลุ่มนี้ คิดว่า ทะเลเปรียบเหมือนชีวิตมากที่สุด อัตราส่วนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวบ้านโดยใช้แบบสอบถามชุดที่สอบ โดยวิธีเลือกตอบ จำนวน 10 คน ซึ่งเปรียบเทียบทะเลเป็นสิ่งต่าง ๆ โดยพบว่า ทะเลเป็นชีวิตมากที่สุด รองลงมาเป็นที่อยู่อาศัย และน้อยที่สุดเป็นเงินและ เสียงคาราโอเกะ

1. เปรียบเทียบมโนอุปลักษณ์ทะเลของผู้ใช้ภาษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกได้ดังนี้

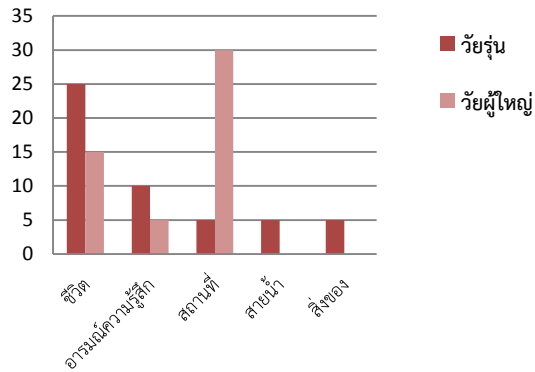
ในการเปรียบเทียบมโนอุปลักษณ์ทะเลของผู้ใช้ภาษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในครั้งนี้ ผู้วิจัยแยกการเปรียบเทียบแบ่งตามเพศและวัย คือ

- เพศชายในวัยรุ่นกับวัยผู้ใหญ่
- เพศหญิงในวัยรุ่นกับวัยผู้ใหญ่
- วัยรุ่นในเพศชายและเพศหญิง
- วัยผู้ใหญ่ในเพศชายและเพศหญิง
- วัยรุ่นในเพศชายและเพศหญิงกับวัยผู้ใหญ่ในเพศชายและเพศหญิง ได้ดังนี้

เพศชายในวัยรุ่นกับวัยผู้ใหญ่

มโนอุปลักษณ์ของวัยรุ่นในเพศชาย จำนวน 10 คน (ร้อยละ 50) ให้ทะเลเป็น ชีวิต จำนวน 5 คน (ร้อยละ 25) รองลงมา ให้ทะเลเป็นอารมณ์ ความรู้สึก จำนวน 2 คน (ร้อยละ 10) ให้ทะเลเป็นสายน้ำ ที่อยู่อาศัย สิ่งของ จำนวนเท่ากันทั้งสิ้นเพียง 1 คน (ร้อยละ 5) ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งทั้งวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ ส่วนรูปคำอุปลักษณ์ทะเลของวัยผู้ใหญ่ในเพศชาย จำนวน 10 คน (ร้อยละ 50) ให้ทะเลเป็น ชีวิต จำนวน 3 คน (ร้อยละ 15) ให้ทะเลเป็นบ้านจำนวน 4 คน (ร้อยละ 20) ให้ทะเลเป็นออฟฟิศจำนวน 2 คน (ร้อยละ 10) และให้ทะเลเป็นอารมณ์ความรู้สึกจำนวน 1 คน (ร้อยละ 5) ดังแผนภูมิดังต่อไปนี้

แผนภูมิ: เปรียบเทียบมโนอุปลักษณ์ของเพศชายในวัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่

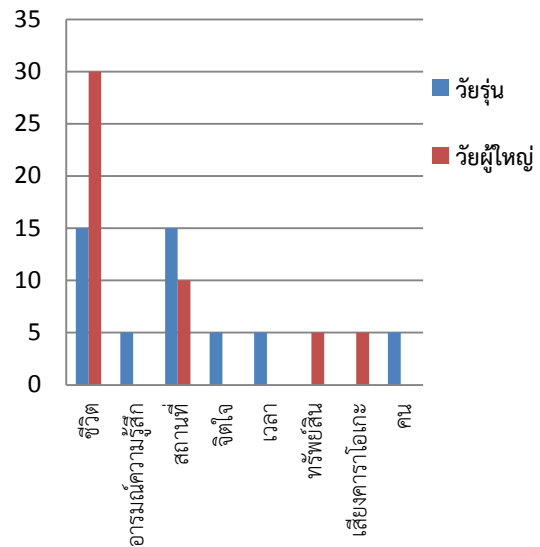

มโนอุปลักษณ์ทะเลของเพศชายในวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่แตกต่างกัน คือ ทั้งสองวัยจะมองทะเลเป็นนามธรรมเหมือนกัน แต่มีจำนวนไม่เท่ากันและในนามธรรมก็จะไม่เหมือนกัน กล่าวคือ วัยรุ่นจะให้ทะเลเป็นอารมณ์ความรู้สึก ได้แก่ ความรัก กามตัณหา ในขณะที่วัยผู้ใหญ่จะให้ทะเลเป็นอารมณ์ความรู้สึก ได้แก่ ความสุข แต่ทั้งสองวัยมองทะเลให้เป็นชีวิตเหมือนกันในจำนวนที่ไม่เท่ากัน วัยรุ่นยังมองทะเลที่แตกต่างจากวัยผู้ใหญ่เพิ่มอีก คือ ให้ทะเลเป็นสายน้ำและสิ่งของ

เพศหญิงในวัยรุ่นกับวัยผู้ใหญ่

จากการเปรียบเทียบมโนอุปลักษณ์ของเพศหญิงทั้งสองวัย พบว่า วัยรุ่นในเพศหญิงจำนวน 10 คน (ร้อยละ 50) ของจำนวนผู้บอกภาษาในเพศหญิงทั้งสองวัย ให้ทะเลเป็น ชีวิต จำนวน 3 คน (ร้อยละ 15) รองลงมา ให้ทะเลเป็น สถานที่ คือ บ้าน และ สนามจำนวน 3 คน (ร้อยละ 15) และให้ทะเลเป็น จิตใจ เวลา อารมณ์ ความรู้สึก คน จำนวนเท่ากันทั้งสิ้นเพียง 1 คน ต่อ 1 อุปลักษณ์ ส่วนกลุ่มตัวอย่างของวัยผู้ใหญ่ในเพศหญิงจำนวน 10 คน (ร้อยละ 50) ของจำนวนผู้บอกภาษาในเพศหญิงทั้งสองวัย ซึ่งเปรียบเทียบทะเลเป็นสิ่งต่างๆ โดยพบว่า ทะเลเป็นชีวิตมากที่สุด รองลงมา เป็นที่อยู่อาศัย และน้อยที่สุดเป็น ทรัพย์สินและเสียงคาราโอเกะ ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิ: เปรียบเทียบมโนอุปลักษณ์ของเพศหญิงในวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่

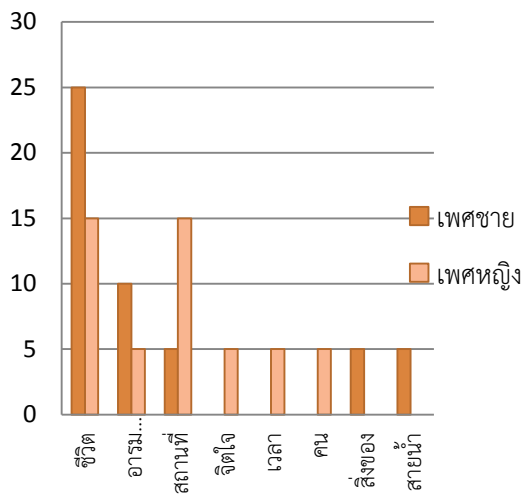

จากแผนภูมิข้างต้น จะเห็นได้ว่า มโนอุปลักษณ์ของเพศหญิงในวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ จะให้ทะเลเป็น ชีวิต อารมณ์ความรู้สึก และสถานที่เหมือนกันในจำนวนที่ต่างกัน แต่ทั้งสองวัยอุปลักษณ์ทะเลแตกต่างกัน คือ วัยรุ่นให้ทะเลเป็น จิตใจและเวลา ในขณะที่วัยผู้ใหญ่ให้ทะเลเป็น ทรัพย์สินและเสียงคาราโอเกะ

วัยรุ่นในเพศหญิงและเพศชาย

วัยรุ่นในเพศหญิงจำนวน 10 คน (ร้อยละ 50) ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างในวัยผู้ใหญ่ทั้งเพศหญิงและเพศชาย วัยรุ่นในเพศชายจำนวน 10 คน (ร้อยละ 50) ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างในวัยผู้ใหญ่ทั้งเพศหญิงและเพศชาย สามารถมองทะเลเป็นสิ่งต่าง ๆ ได้เหมือนและต่างกัน ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิ: เปรียบเทียบมโนอุปลักษณะของวัยรุ่นในเพศชาย และเพศหญิง

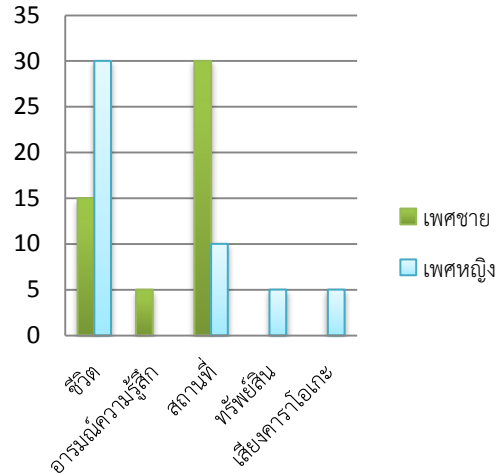

จากแผนภูมิข้างต้น จะเห็นได้ว่า วัยรุ่นทั้งในเพศชายและหญิงให้อุปลักษณะทะเลที่แตกต่างมากมายวัยรุ่นจะให้ทะเลเป็นชีวิต อารมณ์ความรู้สึก และสถานที่ได้เหมือนกันในจำนวนที่ต่างกัน นอกจากนั้นให้อุปลักษณะทะเลที่แตกต่างกันในจำนวน 1 คนต่อ 1 อุปลักษณะเท่ากันทั้งสิ้น

วัยรุ่นใหญ่ในเพศหญิงและเพศชาย

วัยรุ่นใหญ่ในเพศหญิงจำนวน 10 คน (ร้อยละ 50) ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างในวัยรุ่นใหญ่ทั้งเพศหญิงและเพศชาย วัยรุ่นใหญ่ในเพศชายจำนวน 10 คน (ร้อยละ 50) ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างในวัยรุ่นใหญ่ทั้งเพศหญิงและเพศชาย ซึ่งสองเพศให้ทะเลเป็นชีวิตเหมือนกันในจำนวนที่ต่างกัน แต่ทั้งสองเพศจะให้ทะเลเป็นชีวิตและเป็นสถานที่คือ บ้านในจำนวนที่เท่ากัน โดยเพศชายให้ทะเลเป็นสถานที่และเพศหญิงให้ทะเลเป็นชีวิต ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิ: เปรียบเทียบมโนอุปลักษณะของวัยรุ่นใหญ่ในเพศชายและเพศหญิง

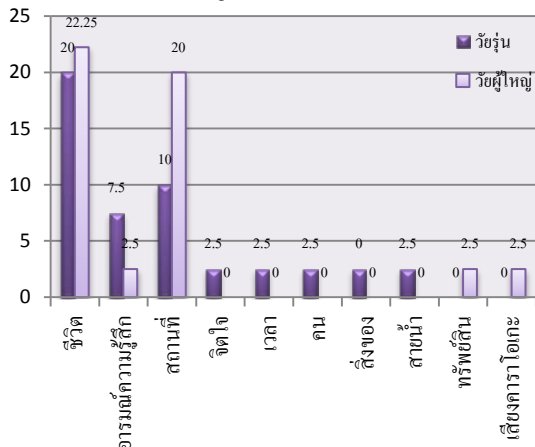

จากแผนภูมิข้างต้น จะเห็นได้ว่า เพศชายและเพศหญิงในวัยรุ่นใหญ่จะอุปลักษณะทะเลที่ต่างกัน คือ เพศหญิงให้ทะเลเป็นทรัพย์สิน คือ เงิน และเสียงคาราโอเกะ ในขณะที่เพศชายให้ทะเล เป็นอารมณ์ความรู้สึก คือ ความสุข ผู้วิจัยคิดว่าอุปลักษณะทะเลของเพศหญิงที่ให้ทะเลเป็นทรัพย์สิน เนื่องจากเพศหญิงให้ความสำคัญกับเงินหรือของมีค่า และคิดว่าที่ให้ทะเลเป็นเสียงคาราโอเกะเพราะ เพศหญิงมีความสุขรื่นเริงได้ตลอดเวลา มองทุกอย่างเป็นสิ่งสวยงาม ผิดกับเพศชายที่มองทะเลให้เป็นความสุข จึงคิดว่า เพศชายมีความสุขทุกครั้งที่ได้ลงทะเลเพื่อทำมาหากิน

วัยรุ่นในเพศชายและเพศหญิงกับวัยรุ่นใหญ่ในเพศชายและเพศหญิง

การเปรียบเทียบวัยรุ่นทั้งสองเพศกับวัยรุ่นใหญ่ทั้งสองเพศ ให้วัยรุ่นทั้งเพศชายและเพศหญิงจำนวน 20 คน (ร้อยละ 50) ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และให้วัยรุ่นใหญ่ทั้งเพศชายและเพศหญิงจำนวน 20 คน (ร้อยละ 50) ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเช่นกัน รวมจำนวนทั้งหมด 40 คน (ร้อยละ 100) ซึ่งในทั้งสองวัยสามารถเห็นอุปลักษณะทะเลที่ต่างกัน โดยทั้งสองวัยจะมองทะเลที่เหมือนและต่างกันดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิ : เปรียบเทียบมโนอุปลักษณ์ทะเลของวัยรุ่นในเพศชายและเพศหญิงกับวัยรุ่นผู้ใหญ่ในเพศชายและเพศหญิง

การเปรียบเทียบวัยรุ่นทั้งสองเพศกับวัยรุ่นผู้ใหญ่ทั้งสองเพศ ให้วัยรุ่นทั้งเพศชายและเพศหญิงจำนวน 20 คน (ร้อยละ 50) ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และให้วัยรุ่นผู้ใหญ่ทั้งเพศชายและเพศหญิงจำนวน 20 คน (ร้อยละ 50) ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเช่นกัน รวมจำนวนทั้งหมด 40 คน (ร้อยละ 100) ซึ่งในทั้งสองวัยสามารถเห็นอุปลักษณ์ทะเลที่แตกต่างกัน โดยทั้งสองวัยจะมองทะเลที่เหมือนและต่างกัน จะเห็นได้ว่า มโนอุปลักษณ์ทะเลของทั้งสองเพศในวัยรุ่นกับทั้งสองเพศในวัยรุ่นผู้ใหญ่จะให้อุปลักษณ์ทะเลที่เหมือนกัน คือ ให้ทะเลเป็นชีวิต ให้ทะเลเป็นอารมณ์ความรู้สึก และให้ทะเลเป็นสถานที่ นอกจากนั้นทั้งสองวัยมีอุปลักษณ์ทะเลที่แตกต่างกันในจำนวน 1 อุปลักษณ์ต่อ 1 คน (ร้อยละ 2.5)

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษามโนอุปลักษณ์ทะเลของผู้ใช้ภาษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นชาวบ้านในวัยรุ่นผู้ใหญ่ช่วงอายุ 30-60 ปีในจังหวัดนราธิวาส จำนวน 20 คน และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาในช่วงอายุ 18-23 ปีของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำนวน 20 คน รวมทั้งสิ้น 40 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบมโนอุปลักษณ์ทะเลของผู้ใช้ภาษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้จากแบบสอบถาม และเพื่อเปรียบเทียบมโนอุปลักษณ์ผู้ใช้ภาษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยใช้ตัวแปรเพศและวัย ผลจากการศึกษาโดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายในวัยรุ่น พบว่า มโนทัศน์เกี่ยวกับทะเลผ่านรูปคำอุปลักษณ์ของวัยรุ่นเพศชาย แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ทะเลเป็นสายน้ำ 2) ทะเลเป็นสถานที่ 3) ทะเลเป็นสิ่งของ ในอุปลักษณ์หลักมีอุปลักษณ์แตกต่างกัน ส่วนเพศชายในวัย

ผู้ใหญ่มีมโนทัศน์เกี่ยวกับทะเลผ่านรูปคำอุปลักษณ์ แบ่งออกเป็น 1 กลุ่มได้แก่ 1) ทะเลเป็นสถานที่ ในอุปลักษณ์หลักมีอุปลักษณ์แตกต่างกัน

จากสมมุติฐานว่า มโนอุปลักษณ์ทะเลที่สัมพันธ์กับปัจจัยด้านเพศและวัยแตกต่างกัน พบว่า มโนอุปลักษณ์ทะเลที่สัมพันธ์กับปัจจัยด้านวัยแตกต่างกันจริง คือ มโนอุปลักษณ์ทะเลของเพศชายในวัยรุ่นและวัยรุ่นผู้ใหญ่แตกต่างกัน คือ ทั้งสองวัยจะมองทะเลเป็นนามธรรมเหมือนกัน แต่มีจำนวนไม่เท่ากัน และในนามธรรมก็จะไม่เหมือนกัน กล่าวคือ วัยรุ่นจะให้ทะเลเป็นอารมณ์ความรู้สึก ได้แก่ ความรัก กามตัณหา ในขณะที่วัยรุ่นผู้ใหญ่จะให้ทะเลเป็นอารมณ์ความรู้สึก ได้แก่ ความสุข แต่ทั้งสองวัยมองทะเลให้เป็นชีวิตเหมือนกันในจำนวนที่ไม่เท่ากัน และพบอีกว่า วัยรุ่นในเพศชายมองทะเลที่แตกต่างจากวัยรุ่นผู้ใหญ่เพศชายเพิ่มอีก คือ ให้ทะเลเป็นสายน้ำและสิ่งของ

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาเพศหญิงในวัยรุ่นมีมโนทัศน์เกี่ยวกับทะเลผ่านรูปคำอุปลักษณ์พบว่า แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มได้แก่ 1) ทะเลเป็นสถานที่ 2) ทะเลเป็นคน ในอุปลักษณ์หลักมีอุปลักษณ์แตกต่างกัน ในขณะที่วัยรุ่นผู้ใหญ่ที่เป็นเพศหญิงมีมโนทัศน์เกี่ยวกับทะเลผ่านรูปคำอุปลักษณ์ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มได้แก่ 1) ทะเลเป็นสถานที่ 2) ทะเลเป็นทรัพย์สิน ในอุปลักษณ์หลักมีอุปลักษณ์แตกต่างกัน จะเห็นได้ว่า จากสมมุติฐานที่ว่า มโนอุปลักษณ์ทะเลที่สัมพันธ์กับปัจจัยด้านวัยในเพศหญิงแตกต่างกัน คือ แม้จะให้ทะเลเป็น ชีวิต อารมณ์ความรู้สึก และสถานที่เหมือนกัน แต่มีจำนวนที่ต่างกัน แต่ทั้งสองวัยให้อุปลักษณ์ทะเลแตกต่างกัน คือ วัยรุ่นในเพศหญิงให้ทะเลเป็น จิตใจ และเวลา ในขณะที่วัยรุ่นผู้ใหญ่เพศหญิงให้ทะเลเป็นทรัพย์สิน และเสียงคาราโอเกะ

การเปรียบเทียบมโนอุปลักษณ์ของวัยรุ่นทั้งในเพศชายและหญิง กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ให้อุปลักษณ์ทะเลที่แตกต่างกันมากมาย คือ วัยรุ่นจะให้ทะเลเป็นชีวิต อารมณ์ความรู้สึก และสถานที่ได้เหมือนกันในจำนวนที่ต่างกัน นอกจากนั้นให้อุปลักษณ์ทะเลที่แตกต่างกันในจำนวน 1 คนต่อ 1 อุปลักษณ์เท่ากันทั้งสิ้นได้แก่ ให้ทะเลเป็น จิตใจ เวลา คน สิ่งของ และสายน้ำ

การเปรียบเทียบมโนอุปลักษณ์ของ *วัยรุ่นใหญ่* ทั้งในเพศชายและหญิง ซึ่งสองเพศในวัยรุ่นผู้ใหญ่ให้ทะเลเป็นชีวิตเหมือนกันในจำนวนที่ต่างกัน แต่ทั้งสองเพศจะให้ทะเลเป็นชีวิตและเป็นสถานที่ คือ บ้านในจำนวนที่เท่ากัน โดยเพศชายให้ทะเลเป็นสถานที่ และเพศหญิงให้ทะเลเป็นชีวิต เพศชายและเพศหญิงในวัยรุ่นผู้ใหญ่จะอุปลักษณ์ทะเลที่ต่างกัน คือ เพศหญิงให้ทะเลเป็นทรัพย์สิน คือ เงิน และเสียงคาราโอเกะ ในขณะที่เพศชายให้ทะเล เป็นอารมณ์

ความรู้สึก คือ ความสุข และมนโอปลักษณ์ทะเลของทั้งสองเพศใน *วัยรุ่น* กับทั้งสองเพศใน *วัยผู้ใหญ่* จะให้อุปลักษณ์ทะเลที่เหมือนกัน คือ ให้ทะเลเป็นชีวิต ให้ทะเลเป็นอารมณ์ความรู้สึก และให้ทะเลเป็นสถานที่ นอกจากนั้นทั้งสองวัยมีอุปลักษณ์ทะเลที่แตกต่างกันในจำนวน 1 อุปลักษณ์ต่อ 1 คน ได้แก่ ให้ทะเลเป็นจิตใจ เวลา คน สิ่งของ สายน้ำ ทรัพย์สิน และเสียงคาราโอเกะ

จากการศึกษามโนอุปลักษณ์ทะเลของผู้ใช้ภาษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะเห็นได้ว่า ปัจจัยทั้งทางเพศและวัยที่ทำให้ผู้ใช้ภาษาแต่ละภาษามีมโนทัศน์เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน คือ ชีวิต เนื่องจากการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทั้งในเพศหญิงและเพศชายรวมทั้งในวัยรุ่นหรือวัยผู้ใหญ่ ต่างก็มีชีวิตที่มีทั้งทุกข์และสุข มีอุปสรรคต่าง ๆ นานา เกิดขึ้นได้กับทุกเพศทุกวัย ฉะนั้นการมองทะเลให้เป็นชีวิตจึงเป็นสิ่งที่ทุกเพศและทุกวัยให้ความสำคัญกับการใช้ชีวิต ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจมโนทัศน์ของคนในสังคมที่อยู่ใกล้กับทะเล ซึ่งเชื่อมโยงกับรูปแบบการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากทะเล ตามที่ Lakoff และ Johnson (1980) ได้กล่าวถึงความเชื่อมโยงระหว่างรูปคำที่ปรากฏเป็นอุปลักษณ์ กับสิ่งที่เปรียบเทียบกับ เป็นสิ่งที่มีความเชื่อมโยงกัน ซึ่งเหล่านี้สะท้อนผ่านการใช้รูปคำอุปลักษณ์โดยสัมพันธ์กับประสบการณ์ชีวิตของผู้ใช้ภาษาในสังคมเดียวกัน

สรุป

จากการศึกษามโนอุปลักษณ์ทะเลและเปรียบเทียบมโนอุปลักษณ์ทะเลที่สัมพันธ์กับปัจจัยด้านเพศและด้านวัยของผู้ใช้ภาษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ปัจจัยทั้งทางเพศและวัยทำให้ผู้ใช้ภาษาแต่ละภาษามีมโนทัศน์เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน คือ ชีวิต เนื่องจากการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทั้งในเพศหญิงและเพศชายรวมทั้งในวัยรุ่นหรือวัยผู้ใหญ่ ต่างก็มีชีวิตที่มีทั้งทุกข์และสุข มีอุปสรรคต่าง ๆ นานา เกิดขึ้นได้กับทุกเพศทุกวัย ฉะนั้นการมองทะเลให้เป็นชีวิตจึงเป็นสิ่งที่ทุกเพศและทุกวัยให้ความสำคัญกับการใช้ชีวิต

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการเก็บข้อมูลจากเด็กที่ใช้ชีวิตกับทะเล เพื่อมาเปรียบเทียบกับเด็กที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับทะเลเพิ่ม เพราะเด็กกลุ่มเหล่านี้อาจมีอุปลักษณ์ทะเลที่แตกต่างกัน และมาเปรียบเทียบกับวัยผู้ใหญ่

เอกสารอ้างอิง

- Chanthown, R. (2010). *Metaphor of Water Resources of Khon Kaen People. Journal of the Human Faculty. 3: 71 – 84.*
- Lakoff, G. & Johnson, M. (1980). *Metaphor we live by.* Chicago: Chicago University Press.
- Royal Institute of Thailand. (2003). *Royal Institute Dictionary B.E. 2542.* Bangkok: Nanmeebooks Publications.
- Rungchang,S. (2005). *Conceptual metap using /cay/ (heart/mind) in ThaiR.* Master of Arts Thesis. Thai Major. Thammasat University.
- Klinnamhom, R. (2008). *Metaphors used by Thai politicians : a cognitive semantics and pragmatic study.* Master's Chulalongkorn Press.
- Seewong, B. (2006). *A semantic network of /?ook/ 'OUT' in Thai : a cognitive semantic study.* Master's Chulalongkorn Press..
- Sornlam, Ch. (1995). *conceptual study of Khaw.* PhD Dissertation Chulalongkorn Press..
- Sornlam, Ch. (2008). *Language and Meaning.* Thammasat University Research Support Project. Linguistics, Thammasat University.
- Tawichai, S. (2006). *Conceptual Metaphors Expressing Anger in the Thai language.* Master of Arts Thesis. Thai Major. Silpakorn University.